

Še le potem komu drugemu. Zdrženo s to zahtevu je seveda vse; vse pravice in vse dolžnosti. Kolikor pa bomo dobivali mi pravice od zgoraj, le toliko smo mi dolžni izpolnjevati naše dolžnosti. Časi, ko so nekaki narodi prve vrste edini delili pravico, mi pa smo le poslušali, ti morajo nehati! Notranji in zunanji uradni jezik v službenem in izvenslužbenem razmerju bodi jezik Jugoslovanov, to je za slovenske kraje slovenski, za ostale kraje srbohrvatski. Samo ob sebi je razumljivo, da imajo pri nas prostora ljudje, ki ne znajo našega jezika. Dalje pa odklanjamo vse razne kontrolne organe tujih narodnosti; mi hočemo naših uradnikov, odrešenih raznih kontrolorjev. Sploh naj bo vse osebe jugoslovanovskega železniškega omrežja odgovorno edino svojemu vodstvu, svoji vesti in svojemu narodu, ne pa raznim svetnikom, direktorjem, inšpektorjem in ne vemo komu še vse. Zahtevamo torej še enkrat samostojno jugoslovanovsko železniško ravnanje.

Ampak čas, način vladanja je vsled znane malobrižnosti dosedanjih vlad vsekel mnogo pregledobkih ran v naše narodno telo. Gospodarstvo naših poljan, naših gozdov, rudnikov itd. je šlo rakovo pot — dokaz za to je strašna beseda — Amerika. Vse se je selilo tja, ker ni bilo doma življenja. Saj je znano, da niti 1% vsega letnega državnega izdatka ni prišel v slovenske dežele, da bi bil tam rodil stoteren sad. Rabili so nas edino kje drugje in niti sedaj, ko razpravljaja vsa Evropa o važnosti jugoslovanovskih pokrajin, niti sedaj nimajo še ljudje na Dunaju odprtih oči in ušes. Napravi naj se enkrat konec temu gospodarskemu omalovaževanju naših dežel in narodov! Saj gravitacija Avstrije gre na Balkan in ne v Hamburg, ali Berlin. Nemci v Rajhu imajo vsega še preveč; tja ne moremo izvažati svojih produktov. Na račun Avstrije greče dotični, ki ni uvidevajo resnosti položaja. Namestio da bi skušali gospodarsko podpreti naše dežele, podpirala se je germanizacija; toda, kdor misli, da v par letih ponemči naše kraje, se moti. Dika naroda ga odzence tja, od koder je prišel. Mi ne potrebujemo le nemškega jezika za življenje, pač pa gospodarske podpore; ko bomo pa imeli dovolj za življenje, se hočemo učiti jezika, ki nam bodo potrebni.

Zašli smo nekoliko preveč na narodnogospodarsko polje, ampak potrebno je, kajti železniško vprašanje je v tesni zvezi z gospodarskim položajem. To naj dokazuje sledeča izjava.

O Dalmaciji je znano vsej naši javnosti, da je uboga dežela. Pa zakaj? Nikdo, prav nikdo, nobeno ministrstvo se ni spomnilo te lepe dežele; menda so jo poznali le pri davkih. Onih par parničkov, ki jih imamo, je bilo vse skupaj, kar je vezalo Dalmacijo s svetom. In železnice nikake, te niso dovolili gospoda iz Budimpešte. Seveda: interes države je pri nas še vedno podrejen nemškimi in madjarskimi koristim; čim se križajo te koristi, odloča nemška oz. madjarska; država pa trpi. — Iz bolazni za Reko (Op! Je tudi naša zemlja!) niso Ogrji dovolili zveze z Dalmacijo preko Likke, dokler niso nastopili naši zastopniki in zahtevali take zveze. Letos bo menda lična železniška proga končana in tako dobi Dalmacija prvo zvezo z Avstrijo po suhem. Pa to ni dovolj. Tudi vse ostalo Primorje od Reke do Kotora mora dobiti svojo obrežno progo. Dalje se morajo vse bosansko-hercegovaške proge preustroiti v normalno-tirno širino; tisti blapom, ki tebe sedaj po Bosni, je igrača, ne pa železnica. Sami ne vemo, kje so imeli glavno »reformatore« Bošne, ko so odobrili oni nestvor. Ako bo Dalmacija zvezana z zaledno Bosno po 2—3 normalnih progah, začne kako pravo prevašanje. Saj dosegaš so se le igrali, kot na poreški progji, ki komaj vozi dva žekla moke. Zato tudi ltra sedaj strada. Končno pa je potrebno omejiti gradnjo raznih lokalnih železnic, ki se brezsmiselno zidajo, neglede na splošni, niti na lokalni resnični položaj. — Kar je dosedaj zidanih teh prog, jih treba na obeli straneh pripojiti na glavne črte, tako, da bodo v slučaju velikega prometa deloma razbremenjale večje proge. Skratka — hočemo prepotrebni železniških prog!

Sestavili bi še lahko celo kopo raznih argumentov in zahtev — ampak dovolj bodi! Kot glavna točka bodi samouprava jugoslovanovskih železniških prog, to je strnjenje vseh, po avstrijskih jugoslovanovskih in bosanski delih in po hrvatski zemlji vodečih prog v eno centralo pod vodstvom Jugoslovanov. Ako dosežemo to, kar moramo, bo dobro. Vse ostalo pojde samo.

Jugoslovanov na krov! Občujite z železnico v našem jeziku, podpirajte stremjenja uradnikov naše krvi, poučujte in obveščajte poslane o vsem. Le tako pridobite znano, ki da našemu narodu — narodnogospodarsko svobodo!

Tacitus.

ZOFKA KVEDER:

Vojaki, ranjenci, hranite pisma svojih mater in žena!
(Zvršetak).

Kdo bo opisal trpljenje žena po naših mestih? Bili so meseci, ko so stale po ure in ure, v mrazu in dežju, pred aprovizacijami, da kupijo moki za kruh, da jim otroci ne ječejo radi glada! S strganimi čevlji, v lahki obleki so stale, drhteče od mraza, in mnogokrat v jokajočini otroki v naročju, ki jih niso mogle pustiti doma samih. Kolikokrat so te žene vstajale v temni noči, še pred zoro, hiteč na trge, čakaje potam tam po štiri, pet, šest ur, da dobe krompirja in graha, ker denarja je malo in vsak živ hoče jesti. Kdo našteje vse one neugodnosti, žaljenja in

tuge, ki so jih morale pogoltniti, čakajoč pred trgovinami na potroji in sladkor, da z njim osladi ono malo prozorne, črne kave, ki je mnogim poleg žgancev skoraj edina hrana? Po zimi so prezebale drhteče v svojih revnih stanovanjih, ker jim je primanjlovala denarja za kurivo. In vseeno so, tresoč se od mraza in povite v stare cunjice, delale dan in noč, da si še kaj prisluzijo, ker državna podpora jim že davno ni več zadoščala. Koliko so one zašle sraj za vojake in bolnike, koliko vrec zakrpale, koliko nogavic napletle! Delale so v tovarnah, prale so, šle so za pismonoše, k električni, ker lakota ne vprašuje, če je to ali ono delo za žensko primerno, če je dobro pušati deco brez nadzorstva doma na Božjo milost. Beda pravi: Delaj, zasluži, ako nečeš z deco vred poginiti lakote! V urade so šle, sedle za misalne mize, ko bi bilo lepše in ugledneše, ostati doma pri družini.

Kdo naj zabeleži stotine malih in velikih, vsakdanjih skrbi naših hišnih gospodinj po mestih, njih borbo z draginjo, ki za čas vse vojne raste od dneva do dneva, — njih večni lov za življenjske potrebščine? Kdo naj opiše težke in mučne skrbi sprog naših uradnikov in nameščencev, profesorjev, učiteljev in drugih, ki morajo krivi svoje potrebe z mesečno plačo svojih mož, in bi pri tem hoteli ohraniti svoje otroke na gotovi socialni in kulturni višini, kakor pristojajo izobraženim ljudem?

Kdo bi naštel vse tuge, vso nevoljo naših žena v teh težkih časih, kdo bi opisal vse njih skrbi, vso bedo, osamelost in bol? Kdo more opisati bojazan mater in žena, ko jim sinovi in možje odhajajo na bojišča, kjer čaka nanje stotine strašnih smrti, tisoči peklenških muk, in neštivilno nevarnosti? Neopisna je bol teh ločitev, polnih bojazni in strahu. Ali se še kdaj povrne ljubljani sin, dragi soproj? Kako se lahko srce boji nesreče, boji tuge! Morda dospje v kratkem vesti, da je sin padel, mož poginil. Dospje pismo ter javi o boleznih tega zdravega mladeniča, tega lepega čvrstega moža, ki ga sedaj objemajo, od katerega se sedaj poslavlja. Morda izvedo, da je izgubil roko, nogo, vid. Kdo očrta žalostne slutnje, črne misli, ki danes mučijo srca toliko žena?

In vendar! Vse to današnje boli in muke, skrbi in trpljenja, vse gorke solze, obup srca, tuga duše, vsa beda osamelosti in zapuščenosti, ves veliki strah in skromne nade žen — vse to je opisano, prekrasno pisano, pisano predvno z živo toplu krvjo; opisale so te žene same v pismih, ki jih pošiljajo svojim milim na bojišča, v vojašnice in bolnišnice.

Ze od začeka vojne mislim neprestano na ta pisma, na ta jedna in krasna, na ta tužna in sveta pisma, naših mater in žena, ki jih pošiljajo dan na dan v vse vojašnice in vse etape širom naše države, kak v strelske jarke na daljna bojišča, v brezštevilne bolnišnice za svojimi sinovi, za svojimi možmi, za svojimi očeti, za svojimi brati in tovariši. In vedno trepetem radi teh pisem naših žena, pisanih s krvjo srca, z najglobljimi čustvi, z največjo iskrenostjo ženskih duš. Mislim na ta pisma, ki nosijo našo tolažbo njim, ki jih ljubimo in za katere trepetamo, ki nosijo naše skrbi v tisto tujo daljino, kjer se vedno bijejo in koljejo, ki nosijo naše prepečenje po miru, po lepi bodočnosti, po skorajšnji radosti našega težkega o-samljenega življenja njim, ki jim pripadajo naša srca in naše duše. In žal mi bo, zelo žal teh pisem, ker se bojim, da se izgube, raztržejo, razmečejo, da odvzeta obleže tam na bojiščih med razdrtimi plati bodeče žice, v jamah, med mirivci, poškopljena s krvjo svojih lastnikov. Zal mi bo teh pisem, ki zmehkana leže v blatu strelskih jarkov, ker oni, ki so jih pisali, nimajo več mesta za njih v svojih torbah. Zal mi bo teh pisem, ki se tržejo po bolnišnicah in invalidskih domih, ker tisti, ki so jim bila pisana, niso navajeni, da bi branili pisma.

To so sveta pisma in trebalo bi jih pazno čuvati! Naj naši potomci nekoč doznajo tudi za ta pisma! Naj jim govore o bolih in trpljenjih nas žen v tej veliki in strašni dobi. Ta pisma jim dajo pravo sliko, kako težko nam je bilo doma, ko se je na bojiščih bila ta gigantska, neusmiljena vojna, ki tej ne moremo dočakati konca. Časniki bodo dajali samo blede slike pravega življenja in trpljenja najširših slojev našega naroda. Pisma so iskrenejša, pak, četudi se ni moglo pisati v pismih vsega, kar so morale naše žene trpeti doma, vendar se je moglo pisati neprimerno več nego v listih. — Mnoga pisma naših žena so tudi brez ozira na to, ali slikajo gospodarske in socialne razmere pri nas, po toploti in iskrenosti čustev tako lepa, da bi bil greh, ako bi se uničila. Mnoga pisma so kot dragulji in biseri sesuta v najčistejši krasoti iz src naših žen. Mnoga teh pisem so živa ljubav, prave in resnične solze, prelite z besedami na bel papir od njih, ki so jih pisale. Naš narod je pesniški narod, pak so tudi njegova pisma krasna, naj opisujejo kar-koli: žalost ali veselje, bedo ali srečo, ljubezen ali sovraštvo. A ženske znajo posebno pisati lepa pisma. Ne pišejo rade zapiskov, dnevnikov, memoarov; mislim, da so tudi med našimi naobrazženimi ženskami zelo redke, ki so v tej obliki beležile vtiske vojnih let, ako je sploh takih žensk.

Ženske dobivajo težje svobodnega časa, da bi zbrale misli in pisale. Sto malih, ali zato težkih skrbi vznemirja jih vsak dan, sto različnih opravil morajo vsršiti, deca jih zaposluje mnogo več, nego moške. Za pisma pa ženska najde časa in piše rada. Kolika množina ženskih pisem je odšla iz vsake naše vasi v svet v času vojne! A jako veliko jih je med njimi takih, da bi bila vredna, da se ohranijo našim vnukom in pravnukom!

Zato čujte, vi hrvatski vojaki in ranjenci, vi invalidi in ujetniki, hranite pisana svojih mater in žena, svojih hčera in svojih zaročenk! Škoda bi bila, ako bi se izgubila, raztrgala in pogubila!

Okolo našega novega ženskega lista se je zbralo kolo naših izobraženih domorodnih žen, ki kulturno delujejo, pak bi drage volje zbirale taka pisma, jih pregledale in razvrstile, ter jih, potem izročile hrvatski vseučilišni knjižnici, da jih ohrani bodočim naraščajem. Nekatera teh pisem bi že sedaj objavile v listih, ako to dopuste tisti, ki nam jih pošljejo. Vemo, da so ta pisma svetinja, zato bi postopale žnjini z vso tisto vestno pažnjo, ki jo zašluzujejo. Ne bomo jih čitale s površno radovednostjo, ampak s pobožnim srcem in globokim sočutjem, in morda kanje iz našega očesa čisto solza, da jih orosi, kakor so jih orosile solze njih, ki so jih pisale, in njih, ki so jim bila poslana. Ni enega teh ženskih vojnih pisem, ki pridejo v naše roke, ne zavržemo ali izgubimo, ampak vse hočemo vestno odnesti v vseučilišno knjižnico, da jih shranijo na varnem mestu.

Dostavek uredništva »Edinosti«. Radi smo ustregli želji gospe Kvederove in priobčili ta poziv, kar opisuje pisateljica plastično tudi naše razmere, naše boli, trpljenja in čustvovanje našega naroda v teh strašnih časih. Pisateljica piše iz srca, o srcih in v srca.

Iz Španske Amerike.

Porfirio Diaz.

(Nadaljevanje.)

Pod obsovaženo diktatorjevo vlado so nastala imponujoča javna dela, železnice so se gradile v vseh smereh, velike javne ceste so bile deloma na novo zgrajene, deloma popravljene; posebno pa je jako razvirjena železniška mreža omogočila dvigovanje rudarstva in razvoj obrti. Državne finance so bile naravnost uzorno upravljane in si je država s tem pridobila vedno večji, stalnejši kredit. Z ustanovitvijo velikega števila nižjih in srednjih šol (ki so bile leta 1896. vse podražljene) in z uvedbo splošnega obveznega šolskega obiska — si je Diazova vlada pridobila neprecenljivih zaslug za prebujenje velikega dela mehiškega naroda iz kulturne in duševne zaspasnosti. Mehika, ki je je vodil Diaz z odločno gotovostjo, se je smela ponahati, da je našla pot, po kateri se srečno hodita Argentina in Čile in ki vodi naravnost do pridobitve največjih človeških, kulturnih, naprednih idealov.

Vendar, kljub neoporečnim, velikim zaslugam, pridobljenim v korist naroda, so začeli Mehikanci v zadnjih letih Diazovega režima vedno bolj mrmrati proti njemu. Množico, četudi navadno instinktivno sledi najmočnejšemu, je začela dolgoletna Diazova samovlada končno utrujenosti in je čimdalje težje prenašala samovoljno diktatorjevo narav. Kar je razburilo duhove (in največ prizadeji so bili s tem posebno inteligentni sloji) je bila Diazova navada, da se je utikal v vsako stvar javnega življenja; povsod in pri vsaki ustanovi je hotel imeti svojo besedo, svoje roke vnes. Zdi se, da je hotel v tem slediti zgledu pruskega kralja Fredrika Velikega, o katerem pravi Lord Macaulay: „... Mi bi zamogli pokoriti življenje kakemu razuzdancu ali tiranu; pustiti si pa ukazovati in vladati od takega, ki se povsod vmešava, to prenašati, je za človeško naravo preveč.“

Da ni puščal Diaz v ustavno-pravnih, finančnih, naučnih in sploh v vseh državnih-javnih poslih nobene ustanove samostojno delati in da ni dopuščal nikomur, da se ravna po lastnem zdravem umu, te ga je naredilo odlojznega. Sploh je Diazova samovoljnost, ta avtokracija, pokrita z republikansko kapo, v resnici morajno ušla vsakogar. Poleg tega se je Diaz vedno izogibal temeljitega rešenja socialnega vprašanja nižjih slojev, pri katerih ni našel nikoli zaslonbe, ker se je njegova vlada opirala na Kreole, velike posestnike in kapitaliste.

Končno je stari Diaz šel celo tako daleč, da se je prisvajal pravico imenovati si naslednika v predsedstvu; mislil je pri tem na svojega nečaka Feliksa Diaza. Ker pa so se temu načrtu upirali tudi njegovi ožji pristaši, je Diaz, spričo že izbruhajenih nemirov, sicer odstopil od svojega namena, predlagal pa je za podpredsednika Ramona Corrala, zeta svojega. Diazov namen, da bi svoji družini ohranil večno predsedstvo Mehike, je bil preveč očividni. Vslamljela je ustaja pod vodstvom Franciska Madero. Sicer sta bila, vkljub ustaji leta 1910., izvoljena z veliko večino glasov Diaz in Corral, a ker se je ustaja širila vedno bolj, je Diaz, da ne bi povzročil meščanske vojne, 25. maja 1911. položil predsedstvo in vrnil narodnemu kongresu zopet vso moč, u-zurpirano toliko let.

(Dalje v prihodnji nedeljski številki.)

Italijanski napadi na Trst.

Vse do sedanje, enajste, italijanske ofenzive so Italijani prizanašali Trstu. Bilo je sicer tupatam nekoliko bomb, a prizadeji so bili le zunanji deli mesta, to se pravi, predmestja, dočim pa je v mesto padlo ves čas samo onih par bomb pri Mankovevem skladišču in pa ona pri Kanalu, ki je zahtevala dve človeški žrtvi, mater in otroka. Tokom sedanjih ofenzive pa se je stvar izpremenila popolnoma, in poleg tega, da je sovražnik naravnost obstreljeval mesto, imamo sedaj i po dnevu i po noči nad seboj italijanska letala, ki mečejo bombe naravnost v mesto. Sedanje vedre mesečne, noči, so posebno ugodne za letalske polete, in tako skoraj ne mine noč, da ne bi se zlasti tedaj, ko je mesec najvišje, in njegova

svetloba jemlje svetilno moč žarometom, išočim sovražna letala v ozračju, čisto redno pojavljaju sovražna letala in seveda tudi metala bombe. Prizadet je v tem pogledu najbolj, da takorekoč izključno južni del mesta, od Kanala do Milškega zaliva. Saj se je dogodilo te dni, da je bila zadeta mestna palača, škofov dvorec, razne hiše v prvem (Sv. Vit) in šestem mestnem okraju (Sv. Jakob) ter potem dalje tja proti Skednju in Skedenj sam.

Izpočetka so bili italijanski letalski napadi naperjeni skoraj izključno na tovarniški predel mesta, ladjedelne, škedenjske plavže in druge tovarne ob Milškega zalivu, v očividnem mnenju, da to tovarne morda izdelujejo municijo, ali kaj podobnega. To so trdili Lah sami v letakih, ki so jih metali z letal. Vsekakor pa so laški letalci brezdvomno tudi morali opaziti, odkod se vzdiguje proti njim naša pomorska letala, in je bilo tudi to povod, da so svoje napade naperjali tjakaj. Privlačna točka zanje je gotovo tudi državni kolodvor in tri železniške proge, ki izhajajo odtam.

Takoj po izbruhu italijanske vojne je odpravilo naše vojaštvo iz Trsta vse, kar bi dajalo mestu značaj utrjenosti. Odpravili so celo s svetilnika ono baterijo, ki je bila nameščena tamkaj v svrhu požarnega streljanja in za opoldanski strel. Prav tako se je popolnoma izpraznila takolimenovana »utrdba« pri Sv. Justu. V Trstu razun stražnega vojaštva in vojaških upravnih oblasti ni ostalo ničesar vojaškega.

Kakor je znano, določa dogovor, sklenjen na mirovni konferenci v Haagu 29. julija leta 1899. v svojem 25. členu, da je prepovedano napadanje in bombardiranje neutrnjenih mest, in prav tako določa člen 25. na drugi mednarodni konferenci leta 1907. sklenjenega dogovora, da se nebranjena (unverteidigte) mesta ne smejo napadati in bombardirati z nikakšnimi sredstvi.

Trst ni utrjeno mesto, in torej sovražno napadanje in bombardiranje potemtakom naravnost krši zgoraj omenjeni mednarodni dogovor, ki ga je podpisala tudi Italija.

narodnih določeb nebranjeno mesto, vkljub po sovražniku mu narinjeni naj-nujnejši obrambi.

Domache vesti.

Mestna zastavljavnica. V torek, 4. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale dragocenosti, zastavljene na rdeče listke serije 138 in sicer razne številke, popoldne od 3½ do 6 pa na dragoceeni predmeti, zastavljene meseca septembra leta 1916. na zicene listke serije 140 in sicer od št. 24.001 do št. 25.800. — Od 15. t. m. dalje se bodo prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene ali obnovljeno zastavljene v prvem polletju leta 1916. na rumene listke serije 139.

Člani podružnice Z. J. Ž. Trst II. so vabljani na zaupniški sestanek, ki se bo vršil danes, v ponedeljek, 3. septembra t. l., ob 7 zvečer v zgornjih prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu. Ker gre za to, da se zopet oživi podružnica Trst II., ter se bodo na sestanku obravnavale tudi važne stanovske zadeve, se pričakuje številne udeležbe.

DAROVI.

Darovi, došli vladnemu komisariju. — Dr. Rihard Tevini K 20 za organizacijo oskrbnice vojniških sirot.

Odboru za »vojaški dan« so došli povodom cesarjevega rojstnega dne naslednji nadaljni darovi: Tržaška ladjedelnica K 50, ravnatelj Albert Cosulich, ravnatelj Callisto Cosulich, in ravnatelj Oskar Cosulich no K 30.

MALI OGLASI.

Vzgojiteljica in gospodinja od 35 do 45 let stara, šanska ali vdova brez otrok, za oskrbova je 5 ml. dečkov (d. a. ov) iz dežele se sprejme. Dobi mesečno plačo po dogovoru. Hrano in stanovanje. Ponudbo osebno z morebitnimi spričevili od 2—4 popoldne v ulici Ferraria 5. Jos Lah 423

Kupim drva za kurja o v vsaki množini. Ponudbe na barvarno A. Pellizzaro ul. Salice št. 2, Piazza Barriera v oclia. 1-08

Vino Opol, belo istrsko in žganje, prodaja APOLLONIO, Amalia 10. 1-14

Fotograf Anton Jerkič posreduje v svojem ateljeju v Trstu Via delle Poste št. 10. 4-7

Zakije vsake vrste ki puje Jakob Margon. Via Soltario 21 (pri mestni bolnišnici). 1-58

Kabaret-Variete MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odpri od 8½ zvečer naprej
Ustopnina K 2

C. k. priv.
Avstrijski kreditni zavod
za trgovino in obrt
(i. r. priv. Stabilimento Austriaco di Credito per Commercio ed Industria)
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije št. 2
se bavi z vsemi bančnimi posli toliko tukaj, kolikor na Dunaju VII. Zollergasse 2 (Naslov za brzojavke na Dunaju »Filcredit«)
Obrestna mera za vloge na knjižice 3¼%, na že izdane knjižice stopi ta obrestna mera v veljavo z dnem 1. decembra 1916.
Blagovna je odprta od 9 jutraj do 1 pop.
Vrnutega uraduje oddelek za varnostne celice (safes) v Trstu od 10—12 predpoldne.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Posta vech 12, vogal ulice della Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lustno postopje)
Kapital in rezerva K 13.200.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstr. sse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.
Vloge na knjižice 3½%, Vloge na knjižice od dneva vloge do dneva vzdaja. Rentni davki plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednosne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke, valute, devize, p. o. m. e. itd. Daje predume in vrednosne papirje in bla o ležeje v javnih skladiščih. — Safe deposits. — Prodaja srečk razredne loterje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavni kredit, rembourss krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menca. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Brozjavi: JADRANSKA.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne